

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี	
รับที่ 5367	วันที่ 31 ก.ค. 2543 เวลา 13.10

ด่วนที่สุด

คชช.

สพ. 1568
รับที่ 31 ก.ค. 43
เวลา 13.10 น.

ที่ มท 0314(คชช.7)/ 8726

คณะกรรมการช่วยเหลือประชาชน 80/89
กระทรวงมหาดไทย ถนนอัษฎางค์ กท 10200

24 กรกฎาคม 2543

เรื่อง การแก้ไขปัญหาของสมาชิกคนจน

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร 0205/2174 ลงวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2541

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ข้อเสนอของคณะกรรมการกลางเพื่อแก้ไขปัญหาของสมาชิกคนจน
2. คำชี้แจงเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาของสมาชิกคนจน ทั้ง 16 กรณีปัญหา

ตามที่ คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2541 เห็นชอบให้กระทรวงมหาดไทย จัดตั้งคณะกรรมการช่วยเหลือประชาชน (คชช.) ขึ้นเพื่อเป็นองค์กรหลักในการจัดระบบประสานการช่วยเหลือและการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในด้านต่างๆ ให้เป็นไปอย่างถูกต้อง เสมอภาค ทันเหตุการณ์ และไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสังคมโดยรวม นั้น

ฯพณฯ รองนายกรัฐมนตรี (นายพิชัย รัตตกุล) รักษาราชการแทน นายกรัฐมนตรี ได้มีบัญชาให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ในฐานะประธานคณะกรรมการช่วยเหลือประชาชน เป็นผู้รับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาของสมาชิกคนจน และ ฯพณฯ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (นายบัญญัติ บรรทัดฐาน) ในฐานะประธาน คชช. ได้แต่งตั้งคณะกรรมการกลางเพื่อแก้ไขปัญหาของสมาชิกคนจน โดยให้มีหน้าที่สรุปสาเหตุ ความเป็นมาของปัญหา ทั้ง 16 กรณีปัญหา พร้อมทั้งเสนอความเห็นในการแก้ไขปัญหาให้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย หรือรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย สั่งการแก้ไขปัญหาดังกล่าว และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้ส่งข้อเสนอของคณะกรรมการกลางฯ ให้หน่วยงาน

เลขาธิการ...

ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และรัฐมนตรีที่รับผิดชอบ พิจารณาว่าข้อเสนอของคณะกรรมการกลางฯ จะสอดคล้องกับระเบียบกฎหมายที่ปฏิบัติ และสามารถดำเนินการต่อไปได้หรือไม่ ซึ่งรัฐมนตรีที่เป็น กรรมการ คชช. ได้พิจารณาแล้ว เมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม 2543 เห็นชอบให้นำเสนอต่อคณะรัฐมนตรี ดังรายละเอียดตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา นำเสนอคณะรัฐมนตรี พิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายบุญฤดี บรรทัดฐาน)

รองนายกรัฐมนตรีและ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
ประธานคณะกรรมการช่วยเหลือประชาชน

กรมการปกครอง

สำนักประสานงานมวลชน (สคม.)

โทร. 241-5908-9 โทรสาร 241-5909

สรุปประเด็นเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

ลำดับ	กรณีปัญหา	ประเด็นพิจารณา
ปัญหาเขื่อน		
1.	เขื่อนปากมูล	1. การทดลองเปิดประตูระบายน้ำ 4 เดือน ในช่วงฤดูฝน (ประมาณเดือน พฤษภาคม - สิงหาคม) เพื่อให้ปลาวางไข่ได้ 2. จัดตั้งคณะกรรมการทดลองเปิดประตูระบายน้ำ โดยมีองค์ประกอบที่เป็น พหุภาคี 3. ขอบเขตการทำงานของคณะกรรมการทดลองเปิดประตูระบายน้ำ
2.	เขื่อนสิรินธร	1. การจ่ายเงินค่าชดเชยให้แก่ชาวบ้านเป็นการเฉพาะกรณีโดยไม่ให้มีผล ผูกพันกรณีอื่นๆ 2. กรณีบ้านโนนจันทร์เก่า ควรดำเนินการตรวจสอบการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ หากไม่ได้ใช้ประโยชน์แก่กิจการของ กฟผ. ควรพิจารณาคืนแก่ชาวบ้าน
3.	ฝ่ายราชินีไศล	1. เปิดประตูระบายน้ำทั้ง 7 บานไปก่อน เพื่อบรรเทาผลกระทบสิ่งแวดล้อม และสังคมเฉพาะหน้า และพิสูจน์สิทธิการครอบครองและการใช้ประโยชน์ ที่ดิน 2. การตัดสินใจดำเนินการใดๆ ของฝ่ายราชินีไศลในอนาคต ให้รอผลการ ศึกษาโดยสถาบันการศึกษาที่กำลังดำเนินการอยู่
4.	ฝ่ายห้วยนา	1. ควรระงับโครงการทั้งหมดไว้ก่อน เพื่อศึกษาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม และสังคม 2. ให้เปิดเผยข้อมูลรายละเอียดโครงการตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 3. ตรวจสอบทรัพย์สินของราษฎรที่คาดว่าจะเสียหายจากฝ่ายห้วยนา ร่วมกับ ราษฎร
5.	ลำคันทอง	1. ควรตั้งกรรมการกลางที่ยอมรับได้จากทุกฝ่าย พิสูจน์เรื่องกรณีเขื่อนร้าง อีกครั้ง 2. กรณีค่าชดเชย 2 ราย คือ นายสมชัย สวัสดิ์ และนายเชย จิตต์จำนงค์ ควรมีการจ่ายค่าชดเชย พร้อมดอกเบี้ยหรือไม่ และควรมีการพิสูจน์สิทธิ การครอบครองและทำประโยชน์หรือไม่ 3. กรณีคลองส่งน้ำ ให้เร่งรัดการจัดทำแผนของกรมชลประทาน โดยให้ ชาวบ้านเข้ามีส่วนร่วมและรัฐบาลจัดหางบประมาณสนับสนุน 4. ให้มีการศึกษาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมย้อนหลัง

ลำดับ	กรณีปัญหา	ประเด็นพิจารณา
6.	ลำโดมใหญ่	1. ระวังการดำเนินการใดๆ โดยเฉพาะการออกแบบในรายละเอียด 2. ให้ศึกษาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและทางสังคม โดยคณะกรรมการติดตามเงื่อนไขที่ยังไม่สร้าง 4 เดือน 3. ให้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับโครงการลำโดมใหญ่ ตาม พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540
7.	โป่งขุนเพชร	1. ให้ระวังการดำเนินโครงการใดๆ 2. ให้คณะกรรมการติดตามการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2540 กรณีเงื่อนไขที่ยังไม่ได้สร้าง 4 เดือน 3. ให้รัฐบาลสนับสนุนการทำงานของคณะกรรมการโดยเร่งจัดหางบประมาณและวัสดุอุปกรณ์สนับสนุน 4. ให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ ตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540
8.	โครงการห้วยระเห้	1. ให้ดำเนินการพิสูจน์สิทธิและความเสียหายโดยคณะกรรมการระดับจังหวัด โดยให้มีตัวแทนสมาชิกร่วมกระบวนการ 2. หากมีพื้นที่เสียหายก็ดำเนินการจ่ายค่าชดเชยตามสภาพที่เป็นจริง
ปัญหาป่าไม้		
9.	อุทยานแห่งชาติผาแต้ม	1. ให้ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 30 มิถุนายน 2541 2. แก้ไขปัญหาโดยใช้กระบวนการที่ชาวบ้านมีส่วนร่วม
10.	ป่าสงวนแห่งชาติ ดงหินกองและอุทยาน แห่งชาติแก่งตะนะ	1. ให้ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 30 มิถุนายน 2541 2. ตั้งคณะกรรมการร่วมในการรังวัดปักแนวเขตเพื่อกันพื้นที่อยู่อาศัยและที่ทำกินของราษฎรออกจากพื้นที่ตามกฎหมายป่าไม้ 3. ระหว่างการแก้ไขปัญหาห้ามไม่ให้มีการข่มขู่ คุกคาม จับกุมคุมขังราษฎร
11.	ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าดงภูโหล่น	1. ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 30 มิถุนายน 2541 2. ปรับลดแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติตามสภาพที่เป็นจริง 3. ระหว่างดำเนินการห้ามไม่ให้เกิดการจับกุมอพยพ ขับไล่ชาวบ้านโดยเด็ดขาด 4. ห้ามไม่ให้ชาวบ้านบุกรุกแผ้วถางพื้นที่ใหม่

ลำดับ	กรณีปัญหา	ประเด็นพิจารณา
12.	ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าหลังภู	1. ให้ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 30 มิถุนายน 2541 2. กรณีที่มีการสำรวจจริงวัดแปลงที่ดินแล้ว ให้ดำเนินการต่อเนื่องจากเดิม ตามมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 1 เมษายน 2540
13.	ป่าชุมชนและโครงการ ส.ป.ก.ทับที่ดินทำกิน	1. กันแนวเขตป่าชุมชนออกจากที่อยู่อาศัย ที่ดินทำกินของชาวบ้าน 2. หากที่ดินทำกินของชาวบ้านแปลงใดที่มีเอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมาย ที่ดิน ให้คงสิทธินั้นไว้ตามกฎหมาย 3. หากที่ดินแปลงใดมีการครอบครองทำประโยชน์และไม่มีเอกสารสิทธิ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน แต่อยู่ในเกณฑ์ที่จะออก ส.ป.ก.4-01 ได้ ให้เร่งดำเนินการออก ส.ป.ก.4-01
ปัญหาที่ดิน		
14.	ที่ดินสาธารณประโยชน์ บ้านวังใหม่	- ให้สั่งการจังหวัด ประสานงานกับองค์กรบริหารส่วนตำบลหนองแสงใหญ่ และตัวแทนชาวบ้าน ให้มีการพิจารณาสภาพการให้ที่ดินสาธารณประโยชน์ อีกครั้งให้เป็นที่ยุติ
15.	ที่ดินสาธารณประโยชน์ บ้านตุงสูง	1. ให้ยุติการดำเนินคดีกับชาวบ้านทั้งหมด 2. ให้ชาวบ้านอาศัยในบริเวณเดิม ห้ามการบุกรุกเพิ่มเติม 3. อนุมัติให้จัดตั้งเป็นหมู่บ้านตามกฎหมาย จัดหาสาธารณูปโภค ตามสภาพ หมู่บ้านทั่วไป
16.	โครงการพัฒนา ด้านช่องเม็ก อ.สิรินธร จ.อุบลราชธานี ส่วนที่ 1 ชุมชนตลาด ช่องเม็ก ส่วนที่ 2 ชุมชนบ้าน เหล่านินทร์แปลง	<u>กรณีช่องเม็ก</u> 1. ในระหว่างสอบสวนสิทธิครอบครองและการใช้ประโยชน์ที่ดินอยู่ ควรให้ ชาวบ้านอาศัยอยู่ในที่ดินเดิมไปก่อน 2. ให้คณะกรรมการระดับจังหวัดเป็นผู้พิจารณาโครงการดังกล่าว โดยให้ ชุมชนเข้ามีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ที่ดิน และการวางแผนโครงการ พัฒนาด้านช่องเม็ก <u>กรณีบ้านเหล่านินทร์แปลง</u> 1. ให้ดำเนินการต่อจากเดิมที่ได้มีกระบวนการระหว่างตัวแทนชาวบ้านกับ ทางราชการ 2. ในเรื่องกันพื้นที่บ้านเหล่านินทร์แปลง ออกจากโครงการพัฒนาด้านช่องเม็ก โดยให้หน่วยงานราชการรับผิดชอบ เร่งรัดในการปฏิบัติโดยให้หลักให้ ชาวบ้านเข้าไปมีส่วนร่วม

ร่าง

ข้อเสนอการดำเนินงานแก้ไขปัญหามลกระทบจากเขื่อนปากมูล

1. ความเป็นมา

- 1.1 จากการดำเนินงานโครงการเขื่อนปากมูลที่เปิดใช้งานมาแล้วเป็นเวลา 6 ปี และมีวัตถุประสงค์ที่มุ่งเน้นการใช้พลังงานน้ำให้เป็นพลังงานหมุนเวียน โดยการก่อสร้างเขื่อนขวางแม่น้ำมูล และใช้ความต่างระดับของน้ำในการผลิตกระแสไฟฟ้ารองรับความต้องการใช้พลังงานของประเทศ และทดแทนการนำเข้าพลังงานจากต่างประเทศ ซึ่งผลประโยชน์ในภาพรวมสามารถทดแทนการนำเข้าพลังงานได้ประมาณ 800 ล้านบาท/ปี นั้น ตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมานี้ ภาครัฐได้ดำเนินการลดผลกระทบของระบบนิเวศวิทยาทางด้านการประมง เช่น ก่อสร้างบันไดปลาโจนเพื่อให้ปลาสามารถว่ายทวนน้ำขึ้นไปสู่แหล่งผสมพันธุ์และวางไข่ได้ จัดตั้งสถานีเพาะพันธุ์ปลาเพื่อปล่อยหลังเขื่อน ตลอดจนช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบในพื้นที่โครงการไปแล้วในระดับหนึ่ง อาทิ การเสริมสร้างอาชีพ การปล่อยพันธุ์ปลาเศรษฐกิจลงในแม่น้ำมูลเพื่อประโยชน์ทางการประมงของประชาชนในพื้นที่ การควบคุมระดับน้ำให้เหมาะสมกับการเพาะเลี้ยงปลาในกระชัง ตลอดจนการชดเชยประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากโครงการ
- 1.2 อย่างไรก็ตามจากมาตรการต่างๆที่ภาครัฐได้ดำเนินการไปแล้วนั้น ยังมีประชาชนบางกลุ่มที่ยังคงได้รับผลกระทบจากโครงการ จึงได้ยื่นข้อเรียกร้องต่อรัฐบาลในนามของกลุ่มสมัชชาคนจนเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2543 ซึ่งมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้
 - 1) เปิดประตูระบายน้ำทั้ง 8 บานเต็มที่อยู่ถาวรเพื่อให้ปลาขึ้นไปวางไข่
 - 2) พื้นที่ระบบนิเวศและแก่งต่างๆในแม่น้ำมูล
 - 3) พื้นที่วิถีชีวิตและชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อนปากมูล
- 1.3 จากข้อเรียกร้องข้างต้น คณะกรรมการช่วยเหลือประชาชนได้แต่งตั้งคณะกรรมการกลางเพื่อแก้ไขปัญหามลพิษของสมัชชาคนจนเมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2543 เพื่อพิจารณาหาแนวทางแก้ไขปัญหามลพิษดังกล่าว โดยให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ดำเนินการทดลองเปิดประตูระบายน้ำในช่วงฝนเป็นระยะเวลา 4 เดือน (พฤษภาคม - สิงหาคม) ซึ่งคาดว่าจะเป็นการช่วยวางไข่ของสัตว์น้ำโดยเฉพาะปลาที่มีถิ่นอาศัยอยู่ในแม่น้ำมูล เพื่อให้สามารถว่ายทวนน้ำขึ้นไปสู่แหล่งผสมพันธุ์และวางไข่ได้ต่อไป นอกจากนั้นคณะกรรมการกลางฯ ยังเห็นควรให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการทดลองเปิดประตูระบายน้ำ โดยมีระยะเวลาทำงาน 1 ปี และในระยะยาวควรแต่งตั้งคณะกรรมการลุ่มน้ำ มีอำนาจหน้าที่ให้ กฟผ. ให้ความร่วมมือในการเปิดประตูระบายน้ำ

โดยรัฐบาลจัดงบประมาณให้ และให้รายงานตรงต่อคณะรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายต่อไป

2. แนวทางการแก้ไขปัญหา

- 2.1 จากแนวทางแก้ไขปัญหาที่คณะกรรมการกลางฯ เสนอนั้น เมื่อพิจารณาแล้วเป็นข้อเสนอที่มีเหตุผล ในลักษณะของการทดลองเชิงปฏิบัติการในสถานการณ์จริงโดยตรง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศวิทยาในพื้นที่ต้นน้ำ และผลกระทบด้านอื่นๆ ตามมาที่ยังไม่อาจคาดการณ์ได้ เนื่องจากยังขาดความชัดเจนของข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญหลายประการ ที่จำเป็นต้องพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบทั้งระบบ เช่น ชนิดของสัตว์น้ำ และพฤติกรรมในการผสมพันธุ์และแหล่งวางไข่ ช่วงระยะเวลาในการผสมพันธุ์ สัตว์น้ำชนิดใดบ้างที่ต้องว่ายทวนน้ำขึ้นไปยังแหล่งผสมพันธุ์ แหล่งผสมพันธุ์ของสัตว์น้ำดังกล่าวอยู่ที่ใด พฤติกรรมการหาอาหารเป็นอย่างไร ตลอดจนการประเมินประสิทธิภาพของมาตรการลดผลกระทบด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน
- 2.2 ดังนั้น แนวทางการแก้ไขปัญหาก็จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการแม่น้ำมูลทั้งระบบ โดยดำเนินการศึกษาวิจัยอย่างเป็นขั้นเป็นตอนเต็มรูปแบบ เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ ระบบนิเวศวิทยาของแม่น้ำมูล ตลอดจนการบริหารเขื่อนปากมูล ให้สามารถใช้เป็นแหล่งพลังงานในการพัฒนาประเทศควบคู่กันไปได้ อันถือเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหามาบรรเทาปัญหาการใช้ประโยชน์ของแม่น้ำมูลได้อย่างเอนกประสงค์ และสมประโยชน์ทุกฝ่ายอย่างแท้จริง

3. กรอบแนวทางการศึกษาวิจัย

เพื่อให้การดำเนินการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถบริหารจัดการแม่น้ำมูลได้อย่างเป็นระบบ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์เอนกประสงค์ ทั้งด้านระบบนิเวศวิทยาของแม่น้ำมูล ด้านทรัพยากรประมง ด้านการเกษตร และการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์จากเขื่อนปากมูลในด้านพลังงานไฟฟ้า เห็นสมควรให้มีการศึกษาวิจัย โครงการศึกษาวิจัยด้านทรัพยากรประมงและพื้นที่ระบบนิเวศวิทยาของแม่น้ำมูล เพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนปฏิบัติการการบริหารจัดการแม่น้ำมูล โดยมีหัวข้อการศึกษาวิจัยดังต่อไปนี้

3.1 การศึกษาผลกระทบของทรัพยากรประมงจากการบริหารเขื่อนปากมูล

- 1) ศึกษาวัฏจักรของสัตว์น้ำชนิดที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจชนิดต่างๆ ในแม่น้ำมูล ฤดูวางไข่ พฤติกรรมในการย้ายถิ่นฐานในช่วงฤดูวางไข่ แหล่งผสมพันธุ์ สัตว์น้ำชนิดใดบ้างที่ต้องว่ายทวนน้ำขึ้นไปยังแหล่งผสมพันธุ์หรือวางไข่ พฤติกรรมการเดินทางเพื่อหาแหล่งอาหาร เพื่อนำผลการศึกษาดังกล่าวมากำหนดแนวทางการบริหารจัดการเขื่อนปากมูลในเรื่องของช่วงเวลาการ เปิดปิด ประตูน้ำ เพื่อให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของสัตว์น้ำที่สำคัญดังกล่าวต่อไป

- 2) ศึกษาชลชีววิทยา (Limnology) และระบบนิเวศน์ (Ecology) ของแหล่งน้ำทั้งเหนือเขื่อน และใต้เขื่อนในส่วนที่เกี่ยวกับการประมง เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ควบคุมการบังคับน้ำ ให้เหมาะสมกับชีวิตความเป็นอยู่ของสัตว์น้ำชนิดต่างๆให้ดีที่สุด

3.2 การประเมินผลบันไดปลาโจน

ศึกษาวิจัยการจัดตั้งเครื่องมือเพื่อชี้ให้เห็นปลาผ่านหรือใช้บันไดปลาโจนของเขื่อน รวมทั้ง การประเมินประสิทธิภาพของบันไดปลาโจน ซึ่งเป็นวิธีการลดผลกระทบที่ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในหลายประเทศ เพื่อนำผลการศึกษาวិจัยไปใช้ในการปรับปรุงบันไดปลาโจนที่ใช้ อยู่ในปัจจุบัน

3.3 การฟื้นฟูทรัพยากรประมงในแม่น้ำมูล

ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความเหมาะสมของสัตว์น้ำชนิดต่างๆ โดยเฉพาะ ปลา และกุ้ง เพื่อปล่อยลงสู่แม่น้ำมูลในตำแหน่งและช่วงเวลาที่เหมาะสม เพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรประมงในแม่น้ำมูล

3.4 การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรประมงในแม่น้ำมูล

ศึกษาการทำประมงและการใช้ประโยชน์สัตว์น้ำ (Crell Concus) ของชาวประมงตลอดลำน้ำมูล และบริเวณแม่น้ำโขงในส่วนที่ติดต่อกับแม่น้ำมูลเพื่อทราบจำนวน การลงแรง เครื่องมือประมง และการใช้ประโยชน์สัตว์น้ำของชาวประมง

4. กลไกกำกับดูแลการศึกษาวิจัย

เพื่อให้การดำเนินการศึกษาวิจัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายและมี

- การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการศึกษา จึงควรจัดตั้งกลไกการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานปฏิบัติของภาครัฐ ภาคประชาชน และคณะผู้ศึกษาวิจัย โดยมีสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นหน่วยประสานงานหลัก ซึ่งอาจมีองค์กรประกอบและอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

4.1 องค์กรประกอบ

1) เลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หรือผู้ที่เลขาธิการฯ มอบหมาย	ประธานกรรมการ
2) รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	รองประธานกรรมการ
3) ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี	กรรมการ
4) อธิบดีกรมประมง	กรรมการ
5) ผู้แทนกรมชลประทาน	กรรมการ
6) ผู้แทนคณะประมง / มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	กรรมการ

7) ผู้แทนการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	กรรมการ
8) ผู้แทนกรมส่งเสริมการเกษตร	กรรมการ
9) ผู้แทนกรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน	กรรมการ
*10)-12) ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน	กรรมการ
**13)-15) ผู้แทนภาคประชาชนในพื้นที่ 3 ท่าน	กรรมการ
16) ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	กรรมการและเลขานุการ
17)-18) ผู้แทนกรมประมงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

* ในส่วนของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน จะพิจารณาเสนอโดย อธิบดีกรมประมง ประธานคณะกรรมการกลางฯ และการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

** ในส่วนของผู้แทนภาคประชาชนในพื้นที่แม่น้ำปากมูล จำนวน 3 ท่าน จะพิจารณาเสนอโดย ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี ประธานคณะกรรมการกลางฯ และประชาชนในพื้นที่แม่น้ำมูล ทั้งนี้ ผู้แทนภาคประชาชนที่ได้รับการเสนอชื่อ จะต้องมีความสมบูรณ์พื้นฐานเป็นบุคคลที่มีส่วนได้ส่วนเสียอยู่ในพื้นที่

4.2 อำนาจหน้าที่

- 1) กำกับกับการดำเนินการโครงการศึกษาวิจัยแนวทางการแก้ไขปัญหามลพิษทางน้ำให้เป็นไปตามข้อกำหนดการศึกษาและบรรดตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด
- 2) ติดตามและตรวจสอบความถูกต้องตลอดจนให้ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นในการดำเนินงานโครงการศึกษาวิจัยฯ และเสนอผลการดำเนินงานแก่รัฐบาลเพื่อทราบเป็นระยะๆ
- 3) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อช่วยคณะกรรมการปฏิบัติงานได้ตามความจำเป็น
- 4) ดำเนินการประชาสัมพันธ์แนวทางการแก้ไขปัญหามลพิษทางน้ำให้แก่สาธารณะ เพื่อสร้างความเข้าใจในการแก้ไขปัญหามลพิษของภาครัฐ

5 ระยะเวลาในการศึกษาวิจัย

เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลพื้นฐานที่เพียงพอสำหรับการตัดสินใจ จึงควรเริ่มดำเนินการศึกษาวิจัยในพื้นที่และระยะเวลาการศึกษามีเวลา 1 ปี เพื่อให้ครอบคลุมทุกฤดูกาล ซึ่งในการศึกษาวิจัยในลักษณะนี้ จำเป็นต้องใช้เวลาในการสำรวจรวบรวมข้อมูลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลฐานที่สมบูรณ์เพียงพอและเชื่อถือได้ต่อการประมวลผลและศึกษาวิจัยเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหามลพิษอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

คำชี้แจงเรื่องที่เสนอคณะรัฐมนตรี
เรื่องที่ 2 เชื้อนสิรินธร

1. สรุปความเป็นมาของเรื่องที่เสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา

1. คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2509 ให้การพลังงานแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ดำเนินการสร้างโครงการลำโตน้อยที่จังหวัดอุบลราชธานี (เชื้อนสิรินธรในปัจจุบัน) ซึ่งเป็นโครงการอเนกประสงค์เพื่อการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำ การชลประทาน และการประมง :

เริ่มก่อสร้าง พ.ศ.2511 แล้วเสร็จ พ.ศ.2514 มีราษฎรได้รับผลกระทบประมาณ 1,270 ครอบครัว คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อ 15 เมษายน 2512 ให้กรมประชาสัมพันธ์ กระทรวงมหาดไทย จัดตั้งนิคมลำโตน้อยเพื่อรองรับการฟื้นฟูราษฎรผู้ได้รับผลกระทบและมีราษฎรเข้าอยู่อาศัยจำนวน 768 ครอบครัว ส่วนที่เหลือไปทำกินต่างท้องที่

2. วันที่ 8 พฤศจิกายน 2515 การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ได้รับโอนเชื้อนสิรินธรตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 237 ลงวันที่ 31 ตุลาคม 2515 ประกอบด้วยโรงไฟฟ้า ลานโกไฟฟ้า ระบบสายส่งไฟฟ้า สถานีไฟฟ้า เชื้อนกกเก็บน้ำ ฯลฯ (ราชกิจจานุเบกษาฉบับพิเศษหน้า 5 เล่ม 89 ตอนที่ 167 วันที่ 7 พฤศจิกายน 2515)

3. วันที่ 17 ธันวาคม 2527 มีประกาศกระทรวงมหาดไทย ขึ้นทะเบียนที่ดินของรัฐในท้องที่ตำบลนิคมสร้างตนเองลำโตน้อย ตำบลผางคำ อำเภอพิบูลย์มังสาหาร และตำบลคำเชื่อนแก้ว อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี เนื้อที่ประมาณ 5,466.875 ไร่ เพื่อให้สำนักงานกฤษฎีกาใช้ประโยชน์ในราชการของ กฟผ.

4. วันที่ 29 เมษายน 2540 คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ช่วยเหลือราษฎรจำนวน 2,526 ครอบครัว โดยจัดหาที่ดินให้ครอบครัวละ 15 ไร่ และให้กระทรวงการคลังรับไปพิจารณาดำเนินการแก้ไขปัญหาในเรื่องนี้เป็นไปอย่างมีระบบและเป็นการแก้ไขปัญหาในระยะยาวอย่างถาวรในทุกกรณี เหมือนการแก้ไขปัญหาในภาคเศรษฐกิจอื่นๆ

5. วันที่ 2 กันยายน 2540 คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติและให้ดำเนินการนำเงินจำนวน 1,200 ล้านบาท เข้ากองทุนสงเคราะห์เกษตรกร เพื่อนำไปใช้จ่ายในการจัดหาที่ดินให้แก่เกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากโครงการสร้างเขื่อนเข้าทำกินโดยเฉพาะ และการใช้จ่ายเงินดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร การพิจารณาจัดสรรเงินดังกล่าวให้เป็นไปตามมาตรา 11 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร พ.ศ. 2517

และให้กระทรวงการคลังรับความเห็นของสำนักงานประมาณไปดำเนินการด้วย คือเพื่อให้การใช้จ่ายเงินมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ฯ ควรให้คณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกรแต่งตั้งคณะ